

продуктивної, ігрової). Адже система світобачення дітей дошкільного формується в контексті дитячої субкультури [1: 142]. Процес входження дитини у світ культури неможливий у відриві від суспільства. Водночас, дослідження науковців переконливо доводять, що для успішного засвоєння культурної спадщини попередніх поколінь свого народу, молоде покоління спочатку має чітко зорієнтуватися в просторі дитячої культури, як частини загальної культури, яка створюється дорослими для дітей так і самими дітьми, як певний результат творчого характеру їх активної соціалізації.

Висновки з даного дослідження. Отже, друковані засоби масової інформації мають на меті виховання у дітей: патріотизму та пошани до традицій народу, сприяють формуванню моральних цінностей, допомагають розширити світогляд. Разом з тим, художні та фольклорні твори є важливою складовою дитячої субкультури та вагомим фактором процесу соціалізації дітей дошкільного віку.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Подальше дослідження планується провести у напрямі розробки й теоретичного обґрунтування інтегрованої моделі впливу друкованих засобів масової інформації на соціалізацію дітей дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: Монографія / А.М. Богуш, Л.О. Варяниця, Н.В. Гавриш і ін. /.; Заг. ред. Н.В. Гавриш. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 368с.
2. Зайченко І. В. Педагогічна концепція С.Ф. Русової: Навч. посіб. для студентів педагогічних спеціальностей вузів / Передмова М.Д. Ярмаченка. – 2-е вид., доп. і переробл. – Чернігів. – 2000. – С. 234.
3. Ленский Б. В., Матрюхин Г.И. Роль детской книги в современных информационных потоках // Педагогика. – 2000. – № 3. – С. 89-97.
4. Соціальна педагогіка / За заг. ред. А. Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – С. 6-7.
5. Ярмаченко М. Д. Педагогічний словник / За ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д.: – 2001. – Педагогічна ДУМКА. – С.149.

УДК 37.013.42:378.09

Н.Є. Троценко

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ РОСІЇ

У статті автором розкриваються особливості організації та діяльності ресурсних центрів у вищих навчальних закладах Росії, описана система ресурсних центрів та виділено основні напрями їх діяльності.

The article features disclosed by the organization and activities of resource centers in higher educational institutions of Russia, described the system of resource centers and highlighted the main areas of activity.

У сучасних умовах освіта стає одним із вирішальних факторів прогресу суспільства. Це пов'язано з переходом цивілізації до інформаційної стадії розвитку. Відомо, що стратегічна доктрина прогресу індустріально розвинених держав ґрунтується на концепції розвитку людського потенціалу, чому значною мірою сприяє система освіти. Адже суспільство і освіта – це нерозривні поняття – єдина система. Тому будь-які глобальні проблеми, що виникають перед суспільством, безпосередньо впливають на стан сфери освіти. Глибинні зміни, що відбуваються в системі вищої освіти, значним чином впливають на структуру і зміст інформаційних потреб спеціалістів соціальної сфери, викладачів соціальної педагогіки / соціальної роботи, студентів вищих навчальних закладів.

Велике значення в їх задоволенні як бази розвитку вищої освіти в соціальній сфері має ресурсний центр, оскільки в ньому зосереджені необхідні інформаційні, методичні, матеріальні та людські ресурси.

Ресурсний центр – достатньо нова організація для України. Ще не має чіткого визначення даного поняття, відсутні і дослідження з проблеми організації та функціонування ресурсних центрів. Діяльність вищої школи з підготовки спеціалістів соціальної сфери сьогодні в Україні немислима без функціонування таких складових як ресурсні центри, мережа яких є досить розгалуженою. Вони різняться формами, напрямками діяльності, видами послуг та структурою. Однак спільною рисою є соціально орієнтована діяльність. Зазвичай, ресурсні центри постають осередками соціальної просвіти та інформаційно-методичної підтримки як фахівців соціально-педагогічної роботи, так і представників громадських організацій, які займаються реалізацією соціальних програм і проектів.

Метою нашої статті є розкриття особливостей організації та діяльності ресурсних центрів у вищих навчальних закладах Росії, аналіз системи ресурсних центрів та основних напрямів їх діяльності. Ознайомлення та використання такого досвіду дозволить вищим навчальним закладам України організувати роботу ресурсних центрів на якісно новому рівні.

Проблему ресурсного забезпечення у вищих навчальних закладах Росії вивчали В.Г. Бочарова, І.Д. Бочкарева, Н.С. Григор'єва, Т.В. Демидова, Т.Д. Жукова, А.В. Лебедев, Н.И. Пантюхова, А. А. Савінова, В.І. Фаче, В.П. Чудінова.

Створення ресурсних центрів в Росії припадає на початок 90-х років ХХ століття. Серед них вирізняють: ресурсні центри, створені для підтримки громадських ініціатив; ресурсні центри, які діють у сфері освіти; ресурсні центри, які діють у сфері економіки.

Поштовхом до створення мережі ресурсних центрів при вищій школі був наказ Міністерства освіти Російської Федерації від 05.06.2002 № 2097 “Про проведення в 2002 році відкритого конкурсу по організації мережі ресурсних центрів в рамках федеральної цільової програми “Розвиток єдиного освітнього інформаційного середовища (2001-2005 рр.)”, тим самим забезпечуючи зв'язок між окремими напрямками створення єдиного освітнього інформаційного середовища регіонів, як частина єдиного інформаційного простору Росії [6].

Основу для функціонування мережі ресурсних центрів було створено протягом 2002-2003 рр. Спеціалістами розроблена стратегія розвитку галузевої мережі ресурсних центрів, створені федеральні та окружні ресурсні центри, розроблені плани відкриття міжшкільних центрів. У 2004 року була розроблена система інформаційного забезпечення та взаємодії ресурсних центрів (система інформаційного обміну, впровадження уніфікованої технології автоматизації збору та каталогізації інформації, розроблена програма кадрового забезпечення) та сформована регіональна мережа ресурсних центрів.

На сьогодні ця мережа представлена 33 регіональними ресурсними центрами та 4 спеціалізованими. Останні – здійснюють централізоване забезпечення регіональних центрів, органів управління та установ освіти за окремими напрямками розвитку єдиного освітнього інформаційного середовища.

Ця мережа будувалася в рамках інтеграції з галузевими структурами системи освіти, які створювались для розвитку міжвузівського інформаційного простору. Її мета – підвищення якості освіти на основі інформатизації освіти, створення єдиного інформаційно-освітнього простору, розширення можливостей доступу викладачів та студентів до мережі ресурсів та технологій, формування сучасної інформаційної культури педагогів та студентів, підвищення ефективності управління мережевою взаємодією суб'єктів освітнього середовища [6].

Так, заслуговує на увагу досвід ресурсного центру соціально-гуманітарних досліджень м. Санкт-Петербургу. Основною метою діяльності цього центру є моніторинг наукових напрямів та організаційних форм розвитку сучасної вузівської науки, створення оптимальних умов формування та розвитку професійно-комунікативних мереж для

активізації інтелектуального й професійного потенціалу наукового товариства російських вищих навчальних закладів у сфері соціально-гуманітарних знань та освіти.

Ресурсний центр здійснює свою діяльність за такими напрямками: вивчає проблематику, інституціональні основи та організаційні форми розвитку громадських та гуманітарних досліджень в російській вищій школі; розробляє стратегії інформаційного та організаційного забезпечення науково-дослідної діяльності в російських вищих навчальних закладах у галузі соціально-гуманітарних наук; сприяє та інформаційно підтримує розвиток нових наукових шкіл в галузі соціально-гуманітарних наук; сприяє та забезпечує реалізацію дослідницьких проектів по міждисциплінарній тематиці в галузі соціальних та гуманітарних наук; забезпечує наукову комунікацію з використанням сучасних технологій; інформаційно забезпечує професійно-комунікативні зв'язки між університетами Санкт-Петербурга та регіонів Росії за інноваційними напрямками розвитку соціально-гуманітарного наукового комплексу; сприяє у впровадженні сучасних методологічних підходів та методик в систему соціально-гуманітарної освіти; посилює міждисциплінарні компоненти в університетській освіті.

Відповідно до цих напрямів ресурсний центр виконує такі функції:

- створення бази даних за напрямками, тематикою та результатами діяльності провідних центрів вищих навчальних закладів країни в галузі соціальних та гуманітарних наук;
- проведення моніторингу сучасного стану професійно-комунікативних мереж в соціогуманітарній науці та освіті;
- проведення моніторингу організаційних форм та проблематики міжнародних науково-освітніх програм у сфері суспільних та гуманітарних наук;
- формування наукових комунікативних мереж в рамках дослідницьких проектів та програм Міністерства освіти Російської Федерації;
- створення бази даних дослідницьких проектів за міждисциплінарною тематикою в галузі соціальних та гуманітарних наук;
- консультування при розробці та організаційна підтримка в процесі реалізації міждисциплінарних дослідницьких стратегій;
- проведення наукових заходів (конференцій, семінарів, тренінгів, школи молодих вчених тощо), в тому числі з використанням новітніх інформаційних технологій (телеконференції, Інтернет-конференції тощо);
- здійснення систематизації форм застосування наукових новацій в освіту;
- експертно-аналітична та оперативна підтримка діяльності Міністерства освіти Російської Федерації;
- інші форми науково-організаційної, інформаційної та координаційної діяльності відповідно з рішеннями Міністерства освіти Російської Федерації

Організація діяльності ресурсних центрів у вищій школі Російської Федерації спрямована на створення структури, яка забезпечує збір, накопичення, впровадження в навчальні заклади інформаційних ресурсів та технологій, методичного супроводу переходу до навчальних закладів на практиці до технологій організації навчального процесу в єдине освітнє інформаційне середовище, створення системи підготовки та перепідготовки кадрів сфери освіти та дистанційного навчання [3].

Система ресурсних центрів має розгалужену територіальну структуру, яка складається з таких рівнів:

- федеральні галузеві спеціалізовані ресурсні центри, які створюються на базі провідних вищих навчальних закладів та науково-дослідницьких інститутів освіти;
- регіональні окружні ресурсні центри, які створені на базі університетів в регіонах та є центрами федеральних округів;
- регіональні ресурсні центри, які створені в інших суб'єктах федерації на базі інформаційно розвинутих закладів освіти;

- міжрайонні, муніципальні, міжшкільні методичні ресурсні центри, створені для інформаційного забезпечення і технічної підтримки інформатизації освітніх закладів загальної та навчальної професійної освіти.

Галузеві спеціалізовані ресурсні центри здійснюють централізоване забезпечення мережі ресурсних центрів, органів управління та закладів освіти за окремими напрямами розвитку Єдиного освітнього інформаційного середовища.

Нині створено чотири федеральних спеціалізованих ресурсних центри: центр по технологіях організації навчального процесу; центр по забезпеченню змісту загальної освіти; центр по розвитку та супроводу інформаційних систем управління галуззю; центр по реєстрації, стандартизації і сертифікації інформаційних ресурсів системи освіти.

Ресурсний центр федерального округу – це провідна організація по забезпеченню доступу до освітніх інформаційних ресурсів і координації діяльності ресурсних центрів на території округу щодо накопичення, розповсюдження, моніторингу використання мережевих освітніх ресурсів для різних рівнів освіти.

Округні ресурсні центри створені та працюють в Центральному федеральному окрузі (включаючи Москву), Північно-Західному, Південному, Приволзькому, Уральському, Сибірському та Далекосхідному федеральних округах.

Основними напрямами діяльності регіональних ресурсних центрів є:

- моніторинг регіональних програм інформатизації;
- вироблення стратегії та розробка системних проектів по розвитку регіональних телекомунікаційних освітніх мереж;
- підготовка і організація реалізації регіональних програм підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів в галузі інформаційних технологій;
- супровід на регіональному рівні досліджень щодо розвитку інтегрованої автоматизованої інформаційної системи освітніх закладів;
- надання консультативної, методичної та технічної підтримки освітніх закладів усіх рівнів в галузі залучення інформаційних технологій у навчальному процесі;
- створення та розвиток мережі технічного супроводу апаратно-програмних засобів навчального призначення;
- координація діяльності структур системи освіти, які займаються на рівні суб'єктів Російської Федерації питаннями інформатизації освіти;
- моніторинг освітніх ресурсів регіону;
- створення та супровід освітнього контенту (відкриття дзеркал освітніх порталів, створення електронних бібліотек та ін.);
- облік, тиражування, розповсюдження електронних матеріалів та засобів навчального призначення.

Міністерство освіти Російської Федерації відібрало сім майданчиків для організації мережі регіональних ресурсних центрів. Так, ці центри створені у таких регіонах: Красноярський край – на базі Красноярського державного університету; Тюменська область – на базі Тюменського державного університету; Тверська область – на базі Тверського державного університету; Республіка Саха (Якутія) – на базі Якутського державного університету; Республіка Комі – на базі Сиктивкарського державного університету; Оренбургська область – на базі Оренбургського державного університету; Курська область – на базі Курського державного технічного університету [7].

Інші регіональні ресурсні центри створюються на обласних, крайових та республіканських рівнях на базі вищих навчальних закладів. Це дозволяє використовувати вже існуючу матеріально-технічну базу, кадровий і науково-технічний потенціал базової організації та інтегрувати дієві в її складі структурні підрозділи, які займаються питаннями інформатизації.

Фінансування діяльності регіональних ресурсних центрів по методичному, кадровому та матеріально-технічному забезпеченню здійснюється із коштів федерального бюджету та бюджету суб'єктів Російської Федерації. Федеральне агентство з освіти, як уповноважений

федеральний орган виконавчої влади, здійснює фінансування програмних заходів по створенню та організації діяльності регіонального ресурсного центру в рамках державних контрактів “Розвиток єдиного освітнього інформаційного середовища (2001-2005 роки)”. А суб’єкт Російської Федерації здійснює фінансування регіонального ресурсного центру на основі угод між уповноваженим органом виконавчої влади суб’єкта Російської федерації та навчальним закладом, на базі якого створено ресурсний центр.

Створення ресурсного центру передбачає забезпечення потреб освітніх закладів цілого регіону. Реалізація цих завдань передбачає продовження діяльності та підтримки ресурсного центру і після закінчення державного контракту. Тому виникає необхідність у створенні механізму, який би забезпечив функціонування створених ресурсних центрів і на виконання тих завдань, які покладені на ці центри.

Наразі в Російській Федерації поняття освітнього ресурсного центру ніяк нормативно не закріплено. Виходячи із вище сказаного, *ресурсний центр як об’єкт права представляє собою майновий комплекс, включаючи устаткування, програмно-апаратні засоби, інформаційні ресурси, які призначені для інформаційно-технічного забезпечення сфери освіти*. Управління діяльністю та обслуговування ресурсного центру здійснюється за рахунок кадрового потенціалу навчального закладу, на якому він базується. Ресурсні центри створюються та функціонують як структурні підрозділи освітніх організацій. Функції та уповноваження, які можуть здійснювати структурні підрозділи освітніх організацій, визначені законом Російської Федерації недостатньо чітко.

Проведений нами аналіз дозволив дійти *висновку*, що функціонування ресурсних центрів в структурних підрозділах освітніх закладів Росії зустрічаються з цілим рядом бюрократичних формальностей. Майно та інформаційні ресурси, які були придбані в рамках державних контрактів для забезпечення діяльності ресурсного центру, повинні фіксуватись на єдиному балансі освітнього закладу. А в рамках такого обліку неможливо створити дієві механізми контролю його цільового використання. Схожа ситуація склалася і з ресурсними центрами України.

Здійснення ресурсного забезпечення системи освіти потребує консолідації інформаційних освітніх ресурсів, організаційних та адміністративних ресурсів підтримки системи освіти на місцях, фінансових ресурсів різних бюджетів, мережевих ресурсів, в тому числі повноцінний сервіс та технічний супровід апаратно-програмних засобів інформатизації сфери освіти, кадрового, наукового та освітнього потенціалу. Необхідність розвитку мережі ресурсних центрів та реалізація покладених на них завдань передбачає певну автономність ресурсного центру від вищого навчального закладу, на базі якого він діє.

Тому слід *рекомендувати* по можливості ресурсним центрам надавати статус юридичної особи. Діяльність ресурсних центрів у статусі громадської організації дозволить забезпечити контроль цільового використання майна таких центрів протягом усього їх існування.

В статуті ресурсного центру, потрібно передбачити порядок управління діяльністю ресурсного центру, мету та завдання діяльності, джерела фінансування майна центру як за рахунок бюджетних коштів, так і позабюджетних коштів.

Засновником регіонального ресурсного центру може виступати як держава в особі виконавчих органів, так і вітчизняні та закордонні організації, незалежно від форм власності, приватні особи.

Основна організаційно-правова проблема ресурсного забезпечення системи освіти – це відсутність нормативного закріплення поняття ресурсного центру, об’єму покладених на нього завдань та функцій. Усунення цього недоліку та прийняття нормативних актів, які регламентують діяльність ресурсних центрів, дозволить створити необхідні організаційно-правові перспективи розвитку інфраструктури інформатизації освіти в Росії.

Отже, ознайомившись з особливостями організації та діяльності ресурсних центрів у вищих навчальних закладах Росії, системою їх функціонування, організаційно-правовими

аспектами та основними напрямками діяльності, та врахувавши всі недоліки дозволяє вивести роботу ресурсних центрів в Україні на якісно новий рівень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бочарова В.Г. Педагогика социальной работы: [учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений] / Бочарова В.Г. – М.: SYR-Аргус, 1994. – 256 с.
2. Бочкарева Н.И. Три недели по американским библиотекам / Н. И. Бочкарева // Детское чтение: проф. информ. журнал. – Новгород: [б.и.], 2005. – С. 132–134.
3. Демидова И.Д. Ресурсный центр социально-гуманитарных исследований Санкт-Петербургского Государственного университета: организационная структура ресурсного центра [Электронный ресурс] / Демидова И.Д. – Режим доступа: <http://ick.kemsu.ru/proj/fed.htm>.
4. Жукова Т.Д. Реализация целей образования через школьные библиотеки / Т.Д. Жукова, В. П. Чудинова. – М.: Русс. шк. библиот. Ассоциация, 2007. – 224 с.
5. Пантюхова Т.В. Сравнительный анализ деятельности российских и зарубежных школьных библиотек / Т.В. Пантюхова // Румянцевские чтения: материалы междунар. науч. конф. (Москва, 11–13 апр. 2006 г.). – М.: Пашков дом, 2006. – С. 215–221.
6. Практикоорієнтована концепція ресурсних центрів в системі початкової професійної освіти: проект Інституту розвитку професійного утворення Міністерства освіти і науки Російської Федерації від 10.03.04 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: fprkirpo.narod.ru/ResZentr/konchep.htm.
7. Савинова А.А. Организационно-правовые проблемы и перспективы деятельности региональных ресурсных центров [Электронный ресурс] / Савинова А.А. – Режим доступа: <http://rc.iot.ru>.

УДК 378.013.42:792.8:006.035

О.Ю. Хендрик

ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті досліджується проблема стратегії розвитку сучасної хореографічної освіти у контексті соціального розвитку суспільства в Україні. Показано можливості впливу фахової підготовки зі спеціальності “Хореографія” в Україні та інших країнах світу на соціальний розвиток майбутніх хореографів.

In this article is dealing with the problem of development strategies of modern dance education in the context of social development of society in Ukraine. Are shown ability to influence training in the specialty “Choreography” in Ukraine and other countries on the social development of future choreographers.

Вступ. Глобальні та соціальні зміни в суспільно-економічному, духовному розвитку України, потребують розроблення (опрацювання) стратегічних завдань і визначення головних напрямів оновлення і вдосконалення вищої освіти в Україні, підвищення її якості і приведення у відповідність до структури потреб ринку праці. Поширення інтересу населення країни до сучасних напрямів хореографічного мистецтва та попиту на кваліфікації “Викладач хореографічних дисциплін”, “Балетмейсер”, “Керівник хореографічного колективу” у закладах вищої мистецької освіти, зумовило збільшення кількостей вищих навчальних закладів, які пропонують освіту за спеціальністю “Хореографія”. Але кожен з них працює за своїми уявами щодо змісту хореографічної освіти з сучасних напрямів танцювального мистецтва та змісту дисциплін загальнопрофесійного напрямку, профільної підготовки та факультативних дисциплін. У цих умовах виникає потреба у розробці стандарту вищої хореографічної освіти, оновленні державних вимог до професійних і